

ETAPOVÁ HRA MLADŠÍ KATEGORIE

INDIÁNSKÁ STEZKA

***Zámeček Roželov pod Třemšínem
09. - 22.8.2008***

Motivace a obsah hry:

Indiánská stezka (cesta za zmizelým pokladem)

Věk dětí : Mladší kategorie, děti ve věku od 5-9 let..

Průběh hry :

Hra se skládá z etap. Každá etapa znamená jednu oblast života indiánů.

Průběžné hodnocení :

Podle umístění v jednotlivých etapách budou hodnoceny korálky, jejichž barva bude mít různou barvu (1. místo....., 2. místo....., 3. místo.....).

Korálky se budou navlékat na sluneční paprsek (provázek).

Hodnocení oddílů:

Body jsou přidělovány do „mluvící kůže“ po vyhodnocení jednotlivých etapových her.

Ukončení hry :

Po závěrečné hře, při které bude objeven poklad, slavnostní nástup.

Odměny :

V průběhu etapových her dostávají družstva různobarevné korálky (podle umístění). Ty postupně navlékají na šňůru (sluneční paprsek).

Ukončení pobytu na táboře – slavnostní vyhlášení výsledků etapových her - všichni keramické medaile s motivem slunce

Nejlepší družstva - trička s táborovým motivem, keramická sova

Zahájení hry :

Zahájení hry proběhne 2. pobytový den večer. Po setmění se všichni přemístí k táborovému ohni. Na vyvýšeném místě je umístěna soška boha Slunce. Atmosféru navodíme úvodním textem (repro) – motivace k celotáborové hře. Působivé je, když sochu bůžka nasvítíme, popř. zpoza vystupuje kouř.

„Vraťme se teď na chvíli zpět proti času, do dob, kdy ve velké zemi za velkým oceánem, kdesi vysoko v horách žili spokojeně lidé bohaté říše. Byli to prostí, obyčejní lidé, žijící vysoko v nepřístupných skalách pohoří And. Byli to lovci a zemědělci. Žili velmi uzavřeným životem. Pro svou polohu v horách neměli možnost se sblížit s ostatními kmeny. Zato příroda k nim byla hodně štedrá. Byli totiž blízko Slunci, které jim dávalo teplo, světlo, obživu a tedy život. Denně ozařovalo jejich obydlí a pářilo do tváří i zad, denně jeho žhavé paprsky dopadaly na půdu této říše. Vše se zde od Slunce třpytilo a zářilo. Lidé Slunci byli vděční a vážili si ho. A snad proto nazvali svou říši Říší Slunce. Vyjdeme po stopách této slavné říše, hledějme její odkaz a poselství budoucím věkům. Mnoho z moudrosti této říše platí podnes a může posloužit i nám. Vždyť i nám Slunce dává život, i nás hřeje a dává nám potravu.“

1. Úvod:

Vycházka po okolí, vyprávění o indiánech, rozdělení dětí do oddílů, název oddílu (kmene). Zvolení pokřiku, znaku, vlajky, barevné rozlišení kmenů.

Kdo byli indiáni ?

Původní obyvatelé Ameriky, pojmenoval je Kolumbus, který se mylně domníval, že doplul k břehům Indie.

Typické znaky : černé vlasy, tmavé oči, vystupující lícní kosti, pleť žlutohnědá – říkalo se jim „RUDOŠI“, protože si pleť natírali červenou barvou.

Každodenní život :

Indiáni vedli kočovný, polokočovní nebo usedlý život. Živilí se rybolovem, zemědělstvím. Pěstovali kukuřici, fazole, hrách, brambory. Lovili bizony, buvolí, losy a jeleny, z nich měli kůži, maso. Z kůže vyráběli šaty, mokasíny.

Oděv žen : šaty z bizona, nohavice, mokasíny

Oděv mužů : nohavice, opasek z kůže

Vyráběli z mědi, hlíny, ze dřeva, tkali látky.“

Války indiánů :

3 druhy boje :

- *přepadaly, cíl přepadů – únosy koní, žen, skalpování*
- *obranné – cíl obranných – ochrana osady před nepřítelem, do boje se zapojili všichni obyvatelé indiánské osady*
- *boje mezi kmeny – příčinou je narušení loveckých území kmene*

Taktika boje spočívala v rychlém útoku a rychlém ústupu.

Smyslem bojů je získat slávu, majetek, postup na společenském žebříčku.

K boji používali TOMAHAVK (vrhací zbraň válečníka). Nejdříve se vyráběly ze dřeva (dřevěné palice), později to byly topory s ostrím z bronzu nebo železa. Tomahavky se lišily v různých částech Ameriky. Někde měly tvar srpů nebo šavle. V každém případě to byla nebezpečná zbraň.“

Bizoni :

Mohutná stavba těla, hřřva za hlavou, silné nohy a kopyta. Bizoni žili ve stádech v prérii, indiáni je lovíli pro kůži na stany a obuv, maso jako potrava. Kdo zabil bizona, byl považován za dobrého lovce. Lovci lovíli bizony luky, oštěpy, později střelnými zbraněmi.

Způsob lovu

- 1. způsob lovu - bizona stíhali na koních (nebezpečný způsob lovu, když pád z koně znamenal jistou smrt pod kopyty zvířat.*
 - 2. způsob lovu - přiblížil se ke stádu a zabil jen tolik bizonů, kolik potřeboval*
- Teprve až v 19.stol. docházelo k hromadnému zabíjení stád. Dnes je bizon považován za ohrožený druh.*

Mustang:

Zdivočelý kůň, žil v prériích, byl zvyklý na tvrdé podmínky. Měl hustou hřřvu, silné nohy, denně urazil mnoho mil bez potravy. Indiáni ho užívali pro transport nákladů.

Dnes je také chráněný druh jako bizon.

1. etapa

Výroba totemu

Pomůcky:

- latexové barvy,
- kmeny stromů,
- vzory indiánských totemů, motivů

Každý oddíl si najde v lese kmen a vyrobí totem.

Totemy se umístí do kruhu kolem ohniště. Hodnotí se nejhezčí.

Dřevěné sloupy s vyřezávanými podobiznami zvířat, duchů mrtvých vůdců kmene.

Vyráběli je z cedrového dřeva.

Totem plní funkci, jimiž označovali teritorium, ve kterém žili, stavěli je u hrobů, u domů. Byly známou společenského postavení a bohatství.

2. etapa

Výroba ozdob, náhrdelníků z kaširované hmoty, korálek, indiánské masky – příprava na vyhodnocení masek,

Chochol z peří :

Nejpůsobivější část oděvu válečníka.

Indiáni nosili čelenku s jedním pérem. Péra plnily funkci vyznamenání z boje.

Indiáni chocholu přisuzovali magickou moc – měl chránit bojovníka v boji.

Další ozdoby – náhrdelníky z drápů medvěda grizzlyho atd..

3. etapa

Hledání keramických střepů.

Hledání stop po obyvatelích indiánské osady. Indiáni byli skvělými keramiky. Střepy keramiky mají nesmírnou cenu a jsou pýchou všech muzeí na světě. Ty se také vykupují za velké částky peněz. Není nalézt tyto střepy není jednoduché.

Úkolem dětí je nalézt 8 střepů ze vzácné keramické vázy. Až je budou mít, pokusí se je v cíli sestavit a slepit lepidlem. Při hledání se může stát, že některý ze střepů bude chybět a nebude tak stačit k sestavení úplného tvaru nádoby. Hodnotí se čas na sběr střepů a pak doba, za kterou se podaří vázu sestavit. Místo vázy se používají obarvené květináče, takže každé z dětí hledá svoji barvu.

4. etapa

Stavba vigvamu, týpí.

Týpí

*Obydlí indiánů ve tvaru kužele, indiáni ho vyráběli z kůže bizonů.
Stěny zdobili kresbami, ženy se staraly o oheň v ohništi, které bylo ve středu vigvamu.
„Uši“ nahoře stanu pro zajištění větrání.
Kolem ohniště v kruhu seděla vesnická rada a kouřili KALUMET.*

Kalumet: dýmka míru

*Indiáni ho přechovávali na čestném místě ve vesnici.
Rada kmene ho zapalovala při náboženských obřadech, uzavírání míru, příměří, ochraně před
zlými duchy, pro úspěšný lov.
Věřili, že naplňuje člověka moudrostí vedle kalumetu používali i obyčejné dýmky.*

Úkolem družstev je vybudovat indiánské týpí.
Hodnotí se nejhezčí.

5. etapa - vodní Štafetový závod

Kanoe :

Indiánská loď dlabaná z kmene stromu.

Indiáni pluli po jezerech.

Po vzoru starých indiánských kanoí se staví dnes sportovní lodě poháněné jednodolistým pádlem.

V jezeře Titicaca je mnoho plovoucích ostrůvků.

Protože se jen těžko člověk dostává z jezera na tyto ostrůvky, využijeme mrštnosti.

Pomůcky : novinový papír nebo kartón

Mezioddílová soutěž :

Chůze po plovoucích ostrovech. Postupuje se po tvrdých kartónech nebo novinách. Každý jednotlivec postupuje od mety k metě a zpět běží normálně. Na jednom kartónu může stát jen jednou nohou, druhý kartón přesouvá rukama v předklonu. Země vedle kartónů se nesmí nikdo dotýkat. Po položení druhého kartónu na něj položí i svou druhou nohu.

Vyhrává družstvo s nejrychlejším časem.

Výlov zlatých kamínků z vody

Pomůcky: kameny natřené zlatou nebo brozovou barvou

**Bazén a teplé počasí !!!!
V srpnu má být letos abnormální zima !**

6. etapa

Způsob komunikace indiánů

Pomůcky:

Tyče pro každé družstvo jedna, na nich jsou přivázány barevné šňůry.

Život bez písma si dnes nedovedeme představit. Písmo se od prvních začátků vyvíjelo více jak 5tisíc let. Písmo umožňuje lidem, aby se dorozumívali mezi sebou na velké vzdálenosti, aby mohli předávat své znalosti a zkušenosti i budoucím generacím. Vznikalo většinou tam, kde bydlelo více lidí a kde se hodně obchodovalo se zbožím. Lidé se museli nějakým způsobem mezi sebou domluvit a zaznamenat si potřebné údaje.

Indiáni používali uzlové písmo, říkalo se mu KIPU – Quiqu-quicha znamená uzel. Kipu jsou dodnes pro nás nesrozumitelné a zůstávají mrtvými provázky. Dlouho se kipu považovalo za indiánské písmo, ale není to pravda. Kipu vlastně vzniklo z potřeby zapamatovat si různé číselné údaje. Co se vlastně sčítalo? Pravidelně se sčítal lid, domácí zvířata, zásoby ve vlastních sýpkách, velikost vojska, počet zbraní, dobytá území.

Kipu bylo jen pomůckou, která měla pomáhat paměti. Všechny kipu byly provázeny slovním výkladem, bez kterého by jejich smysl byl nejasný. Kipu si indiáni předávali také mezi jednotlivými kmeny. To obstarávali poslové, kteří k tomu byli cvičeni. Museli být nejen dobrými běžci, ale museli mít také dobrou paměť. Učili se totiž texty nazpaměť.

Jak KIPU vypadalo?

Na první pohled to byla docela obyčejná šňůra s mnohabarevnými střípci a uzly. Dohromady však tvořil kipu zajímavý početný systém.

Hlavní šňůra – ve vodorovné poloze, dlouhá silná šňůra, několik desítek cm dlouhá a na ní byly uvázány provázky s uzlíky.

Provázky – byly to tenčí provázky různých barev podle zajímavého klíče. Na nich v různých vzdálenostech od sebe byly uvázány uzlíky, které představovaly čísla.

Uzly - uzlíky se vázaly jako jednoduché očko, osmička ale i jako převinutá očka.

Mezioddílová soutěž – vedoucí naváže na tyč barevné šňůry. Z každého družstva vyběhne jeden, který na šňůře udělá uzel. Vrací se ke družstvu, vybíhá další. Tak se vystřídají všichni členové družstva. Vyhrává nejrychlejší družstvo.

Indiáni ovládali způsob komunikace na velkou vzdálenost.

Kouřové znaky ve dne a oheň v noci.

Na bližší vzdálenosti dávali smluvená znamení bílou košilí.

Znakovou řeč znali všechny severoamerické kmeny (používali minerály, rostliny).

Kipu ze šišek :

Úkolem každého družstva je nasbírat co největší množství šišek. Vyhrává družstvo, které vytvoří nejdelší zprávu.

7. etapa

Noční hra:

Pomůcky: pastelky, papíry

Jednoho den se ztratilo slunce. Vše potemnělo, nic nebylo vidět ani slyšet. To určitě zavínil čaroděj. Ten je tmy nebojí, ba naopak, Když se děti bojí tmy je rád. Strach ve tmě má veliké oči.

Úkol:

„Nakresli na papír svůj strach (to, čeho se nejvíc bojíš).

Papír vezmi sebou na cestu černým lesem. Směr ti bludičky ukážou. Na konci vhod svůj strach do ohně. Tak nad ním zvítězíš !“

8. etapa

Výroba ptačího talismanu, lapače snů:

Pomůcky: přírodní materiál, provázky, nastříhaná barevná brčka, peří

Náboženství :

Hrálo důležitou roli v běžném životě indiánů.

K obřadům pro uzdravení člověka používali řehtačky, bubínky.

Věřili, že šamani jsou obdařeni nadpřirozenou mocí, mají schopnost uzdravovat a předvídat budoucnost a udržují kontakt s duchy zemřelých hrdinů. Kromě toho u sebe nosili různé náboženské a obřadní předměty – kamínky, tabák, listí, ptačí kůži. Věřili v magickou moc zvířat, rostlin, věcí a snů. Sen byl příčinou změn v životě.

Préríjní indiáni uctívají Matku Zemi, Hromu a Slunce.

Chřestidlo z kaširované hmoty

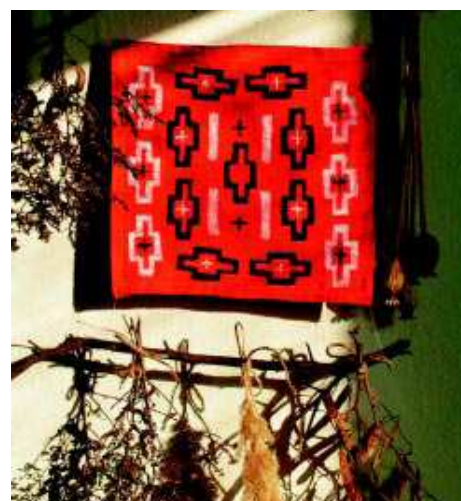
Kaširované korále

Kaširované korále

Ptačí talisman

šamanský sáček na sušené rostlinky

9. etapa

Hledání ztracené mapy:

Mezioddílová soutěž:

Družstva hledají ztracenou mapu, na které je zakresleno místo, kde je zakopán uschovaný poklad.

Mapka je nakreslena na kůži uhlem a je na ní zakresleno místo v okolí Roželova, kde je zakopaná truhla se sladkostmi a pozlacenými kameny.

Během cesty najdou družstva 3 kusy mapy, kterou složí dohromady a podle nákresu najdou poklad.“